

Asia: VM/1229/00.01.00.01/2017

Avoimen hallinnon 4. toimintaohjelman luonnos 2019-2023

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Asiakirjan tunnus / EDK / 24 / versio 1

Itselläni on erilaisia itse kirjoitettuja asiakirjoja, joten olen perustanut oman tunnuksien järjestelmän. Tämän asiakirjan tunnus ja versionumero on mainittu yllä olevassa otsikossa. Jos haluat myöhemmin tarkistaa uudempien versioiden kehittymisen, niin kannattaa ottaa yhteyttä uusimman version hankkimiseksi.

Asiakirjan tunnus on EDK (Eduskunta), koska periaatteessa lausuntoa voivat käsitellä myös lainsäätäjät omilla aikatauluillaan.

Nähtäväksi jää, että onko tällä lausunnolla mitään erityistä merkitystä.

Valtiovarainministeriölle: Avoimen hallinnon 4. toimintaohjelman luonnos 2019-2023

Lausuntopyyynnön www-sivu:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=018355a9-667e-49f5-8874-3a634ae943cc>

Ensinnäkin isot kiitokset lausuntomahdollisuudesta koskien avoimen hallinnon 4. toimintaohjelman luonnosta vuosille 2019-2023.

Tämä lausunto on siis yksittäisen kansalaisen kirjoittama lausunto, joten se ei edusta minkään rekisteröidyn tai rekisteröimättömän yhteisön virallisia kannanottoja.

Tämä lausunto on vain yhden kansalaisen eri tavoin perusteltu mielipide

Lausunto ei edusta minkään virallisen tai epävirallisen yhteisön virallista kantaa

Lausunto ei sisällä liike- tai ammattisalaisuuksia

Lausunto on julkinen ja vapaassa jaossa

Lausunnon voi julkaista asianmukaisella www-sivulla.

Ensimmäinen aihepiiri: tietopyynnöt

Tietopyyntöjen osalta pitää todeta asianmukainen sivusto, eli <https://tietopyynto.fi>

En löytänyt toimintaohjelman luonnoksesta termiä "tietopyyntö".

Ehdotus: Tietopyynnöt pitäisi lisätä osaksi toimintaohjelman lopullista tekstiä.

Vastaukset tietopyyntöihin voivat olla yksi keskeinen osa avointa hallintoa.

Toinen aihepiiri: avoimet horisontaalit standardit

En löytänyt toimintaohjelman luonnoksesta termiä "standardi".

Yksi keskeinen lista standardeja kehittäivistä yhteisöistä löytyy seuraavalta www-sivulta:

Standard Setting Organizations and Standards List

<https://www.consortiuminfo.org/links/linksall.php>

Ehdotus: Yksi osa avointa hallintoa voisi olla erilaiset tietotekniset ratkaisut, jotka noudattavat avoimia standardeja, vrt. edellä mainittu lista.

Yksi esimerkki horisontaalisista standardeista on sähköpostin standardit (horisontaali), jolloin sähköpostiohjelmia (vertikaali) on kehitetty hyvin erilaisilla tekniikoilla.

Ehdotus: Yksi osa avointa hallintoa voi olla erilaiset avoimet horisontaaliset standardit.

Avoimet horisontaaliset standardit voivat olla yksi keskeinen osa avointa hallintoa.

Kolmas aihepiiri: Avatut julkiset rajapinnat ja rajapintojen versiot

Avoimet julkiset hallinnon rajapinnat mainitaan toimintaohjelman luonnoksessa. Tässä kohtaa kiinnitän huomiota rajapintojen versioihin.

Ehdotus: Avoimien julkiset hallinnon rajapintojen suhteen pitää arvioida erikseen rajapintojen versiot.

Muuten voi todeta avoimet julkiset hallinnon rajapinnat keskeiseksi osaksi avointa hallintoa.

Neljäs aihepiiri: Erilaiset kuulemiskäytännöt

Erilaiset kuulemiskäytännöt mainitaan toimintaohjelman luonnoksessa.

Tässä kohtaa voi tehdä vertailun Euroopan komission (Euroopan Unioni) kuulemiskäytäntöihin. Euroopan komission kuulemiskäytännöt jakautuvat erilaisiin vaiheisiin (in preparation, roadmap, public consultation, draft act, commission adoption).

Suomen kannalta kuulemiskäytännöt voisi jaotella seuraavasti: lakialoitteeseen liittyvä kuuleminen, lakiehdotuksen luonnokseen liittyvä kuuleminen, hallituksen esityksen luonnokseen liittyvä kuuleminen sekä lain toimeenpanoon liittyvä kuuleminen.

Yksi keskeinen osa kuulemiskäytäntöjä on luonnollisesti lausuntopalvelu.fi -palvelu (<https://www.lausuntopalvelu.fi/>), jossa on voinut arvioida erilaisia asiakirjoja kuten mietintöjä.

Ehdotus: Erilaisille sidosryhmille pitäisi antaa mahdollisuus antaa mahdollisuus erilaisiin lakialoitteisiin liittyen, eli lakialoitteeseen liittyvä kuuleminen, lakiehdotuksen luonnokseen liittyvä kuuleminen, hallituksen esityksen luonnokseen liittyvä kuuleminen sekä lain toimeenpanoon liittyvä kuuleminen.

Oman kokemuksen mukaan kansalaisten lausuntoja ei ole ollut liikaa erilaisiin lakihankkeisiin liittyen.

Viides aihepiiri: Avoimuusrekisteri

Lyhyesti todeten avoimuusrekisteri kannattaisi ottaa käyttöön.

Ehdotus: Yksi osa avoimuusrekisteriä voisi olla hyvän edunvalvonnan toimintaperiaatteiden kehittäminen ja julkaisu.

Ehdotus: Yksi osa avoimuusrekisteriä voisi olla sitoutuminen hyvän edunvalvonnan periaatteisiin, jolloin jonkin edunvalvojan tiedot voidaan lisätä avoimuusrekisteriin.

Yksi osa avoimuutta on tietysti erilaisten asiakirjojen avoimuus. Oman arvion mukaan moni edunvalvonnan yhteisö voi kannattaa edunvalvojan asiakirjojen julkisuutta, jolloin edunvalvojen esittämät aiheet voisivat saada asianmukaista julkisuutta.

Ehdotus: Yksi osa avoimuusrekisteriä voisi olla erilaisten edunvalvonnan yhteisöjen antamien asiakirjojen julkisuus mahdollisuuksien mukaan.

LIITE 1: Aikaisempia suomenkielisiä lausuntoja tietoteknisistä aiheista

Liitteessä 1 on linkit koskien aikaisempia suomenkielisiä lausuntoja tietoteknisistä aiheista. Lyhyesti todeten joidenkin lausuntojen tekstit voivat liittyä avoimeen hallintoon, ja lausuntojen PDF-tiedostot ovat luettavissa asianmukaisella www-sivulla (<http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html>).

LIITE 1: Aikaisempia suomenkielisiä lausuntoja tietoteknisistä aiheista

FI: Lausunto 29: Avoimen demokratian avoimen datan avaamisen detaljit (ADADAD)

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_29

FI: Lausunto 31: Terveystieteiden tietotekniikasta

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_31

FI: Lausunto 33: Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_33

FI: Lausunto 38: SAdE-ohjelman avoimen lähdekoodin toimintamallin luonnos

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_38

FI: Lausunto 49: JSH 166 -suosituksen päivitys

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_49

FI: Lausunto 63: Helsingin kaupungin tietotekniikkaohjelmasta 2015-2017

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_63

FI: Lausunto 65: Lausuntopyyntö nettiäänestystyöryhmän väliraportista

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_65

FI: Lausunto 67: Valtioneuvoston hanketiedon esiselvityksestä

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_67

FI: Lausunto 69: Hallituksen esitys (luonnos 16.4.2015) vieraslajeista

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_69

FI: Lausunto 82: Liikennekaaren esitysluonnos

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_82

FI: Lausunto 94: Luottamuksellisen viestin salaisuus

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_94

FI: Lausunto 104: Kirjeäänestys: Luonnos (päivätyt 22.12.2016) hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi vaalilain muuttamisesta

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_104

FI: Lausunto 105: Tiedonhallinnan kuvausten sääntely / Muistio / VM/1862/03.01.01/2016

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_105

FI: Lausunto 107: Palaute JHKA 2.0 -dokumentaatioon

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_107

FI: Lausunto 109: Yhteiskunnan turvallisuusstrategia

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_109

FI: Lausunto 130: Lausunto tietoyhteiskuntalinjauksen luonnokseen perustuen

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_130

FI: Lausunto 131: positiivisia luottotietoja koskevan järjestelmän edellytyksistä

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_131

FI: Lausunto 137: SOTE-asiakastietojen toissijaisen käytön kokonaisarkkitehtuuri (versio 0.9)

http://www.jukkarannila.fi/lausunnot.html#nro_137

Jukka Sakari Rannila